

Gradnja odpornosti z dediščino: Model KD 4.0 za trajnostno načrtovanje območij dediščine

Poletna šola
trajnostne dediščine
Univerze v Ljubljani 2026

16.–18. september 2026

Fakulteta za arhitekturo, Ljubljana

Foto: Jernej Koritnik

O poletni šoli 2026

Med 16. in 18. septembrom 2026 organiziramo šesto poletno šolo trajnostne dediščine Univerze v Ljubljani. Osrednji del programa bo posvečen predstavitvi novega modela za trajnostno vodeno načrtovanje oživljanja nepremične kulturne dediščine (NKD), ki smo ga razvili v projektu Dediščina za vključujočo trajnostno preobrazbo - HEI-Transform, da bi z njegovo uporabo lahko investitorji bolj učinkovito prispevali k vključevanju dediščine v trajnostno preobrazbo lokalnih skupnosti, in s tem h gradnji odpornosti in izboljšanju kvalitete življenja za vse. V ta namen pa mora biti načrtovanje oživljanja ustrezno usmerjeno od samega začetka.

Novi pristop k načrtovanju, ki smo ga poimenovali model Kulturna dediščina 4.0 (model KD 4.0), temelji na upoštevanju vseh štirih vidikov trajnostnega razvoja in sinergij, ki nastajajo med njimi. Izhaja iz koncepta odgovornega krožnega gospodarjenja z vsemi oblikami v dediščini utelešenega trajnostnega kapitala – kulturnega, družbenega, ekonomskega in okoljskega. Opredeljujemo jih vključujoče in interdisciplinarno, s pomočjo konkretnih potencialnih učinkov, ki jih dediščina lahko prinaša lokalnemu okolju.

Tak celostni pristop oživljanja dediščine prihrani veliko sredstev in energije, zahteva pa v začetni fazi večji vložek – tako sredstev kot časa. Premišljeno vlaganje v raziskovalno-načrtovalski del

se po izkušnjah strokovnjakov in vodstev občin, s katerimi smo sodelovali v projektu HEI-Transform, kaže kot ključno.

Model bomo predstavili na primeru oživljanja samostana Studenice v občini Poljčane: na osnovi izkušenj in izzivov, s katerimi se je spopadal zasebni investitor, bomo razpravljali o pomenu celostnega pristopa k oživljanju dediščine ter pomenu potencialnih prispevkov dediščine k trajnostni preobrazbi lokalnih skupnosti.

Ob predstavitvi modela KD 4.0 bomo del poletne šole posvetili tudi temi, ki postaja vse pomembnejša, ne le na področju ohranjanja dediščine: spopadanju z vedno intenzivnejšimi podnebnimi spremembami. Osredotočili se bomo na vlogo dediščinskega sektorja, ki lahko k temu pomembno prispeva tako z usmerjanjem načrtovanja na področju ohranjanja dediščine kot z zagotavljanjem širše vključenosti prebivalcev v načrtovalske procese. V ta namen bodo na poletni šoli sodelovali strokovnjaki organizacije ICOMOS.

Osredotočili se bomo na tri ključna vprašanja:

Kako lahko dediščina prispeva
k učinkovitejšemu spopadanju
s podnebnimi spremembami?

Kako uporabljati novorazviti model
kd 4.0 za zagotavljanje dolgoročno
trajnostnih in prilagodljivih rešitev
za oživljanje dediščine?

Kako novim podnebnim razmeram
prilagajati zahteve varstva?

Komu je namenjena?

Poletna šola je namenjena vsem, ki se z vprašanji oživljanja dediščine ukvarjajo v praksi: investitorjem, lastnikom, strokovnim sodelavcem na občinah, ministrstvih, regionalnih agencijah, zasebnih zavodih in načrtovalskih organizacijah, konservatorjem ZVKDS, strokovnjakom s področij varovanja dediščine, arhitekture, urbanizma, krajinske arhitekture, turizma in različnih dediščinskih strok, predstavnikom lokalnih skupnosti in odločevalcem na vseh ravneh.

Prav tako so lepo vabljeni študentje višjih letnikov študija najrazličnejših smeri, od arhitekture, arheologije, ekonomije, etnologije in turizma do umetnostne zgodovine in drugih smeri, skratka vsi, ki jih zanimata raziskovanje in delo na področju ohranjanja dediščine.

Kje?

Poletno šolo bomo začeli v Studenicah v občini Poljčane, na lokaciji samostana Studence, ki ga bomo obravnavali kot študijski primer. V naslednjih dveh dneh pa bomo delali na Fakulteti za arhitekturo Univerze v Ljubljani.

Predavatelji

Na poletni šoli bodo poleg raziskovalcev projekta HEI-Transform ter skupine strokovnjakov in lokalnih deležnikov iz Studenic in občine Poljčane predavali ugledni strokovnjaki iz organizacije ICOMOS, ki se ukvarjajo z vprašanji učinkovitega spopadanja z izzivi podnebnih sprememb in pravičnega, vključujočega odločanja o dediščini.

Uvodni plenarni govornik bo profesor dr. Will Megarry. Predstavitev aktivnosti za oživitev samostana Studenice bo potekala pod vodstvom dr. Simone Kostanjšek Brglez, strokovne sodelavke podjetja Enertec, ki je lastnik samostana.

Will Megarry

Prof. dr. Will Megarry je arheolog in strokovnjak za upravljanje kulturne dediščine v času podnebnih sprememb, z več kot dvajsetletnimi profesionalnimi in akademskimi izkušnjami. Njegovo delovanje se osredotoča predvsem na zaščito kulturne dediščine pred posledicami podnebne krize. Ukvarja se tudi z uporabo geoprostorskih informacijskih sistemov pri upravljanju kulturne dediščine, tako v zasebnem kot v vladnem in nevladnem sektorju. Je konzultant za upravljanje svetovne dediščine (tako za vladni kot za nevladni sektor). Svetoval je pri upravljanju številnih območij svetovne dediščine, delal je na območjih Petra v Jordaniji, Angkor Vat v Kambodži, Machu Picchu v Peruju in Brú na Bóinne na Irskem. Kot izkušen predavatelj poučuje študente arheologije, geografije, prostorskega načrtovanja, gradbeništva in arhitekture. Poleg tega za različne skupine dediščinskih strokovnjakov razvija teme s področja podnebne pismenosti in o njih predava. Vodil je že več večjih, mednarodnih interdisciplinarnih raziskovalnih projektov na temo nekaterih najbolj perečih globalnih izzivov. Do nedavnega je vodil ICOMOS-ovo delovno skupino Climate Action and Cultural Heritage. Je član nacionalnega odbora organizacije ICOMOS Irska in strokovni sodelavec mednarodnega ICOMOS-ovega znanstvenega odbora ICAHM (The International Scientific Committee on Archaeological Heritage Management). Je tudi aktiven terenski arheolog, trenutno se posveča raziskovanju neolitskih kamnitih orodij na Shetlandskih otokih.

Simona Kostanjšek Brglez

Dr. Simona Kostanjšek Brglez je umetnostna zgodovinarica in konservatorica. V svojem znanstvenoraziskovalnem in strokovnem delu združuje poglobljene arhivske in terenske raziskave z aplikativnimi pristopi k celoviti revitalizaciji dediščine. Od leta 2022 se posveča predvsem samostanu Studenice. Njeno delo obsega umetnostnozgodovinske raziskave, usklajevanje izvajalcev in lastnikov, koordinacijo izvajanja del na gradbišču, sodelovanje z restavratorji in pristojno enoto ZVKDS ter povezovanje z raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami. Ob objavljanju znanstvenih in strokovnih člankov v Studenicah organizira strokovna srečanja, delavnice in simpozije, v tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo in lokalnimi društvi pa snuje nove interpretacijske ter turistične vsebine, s katerimi samostanu vrača družbeno in vsebinsko vlogo.

Program

Dan 1**Sreda, 16. september 2026**

8.00 Zbor udeležencev na Trgu fancoske revoluce pred Križankami in odhod v Studenice

9.30 Prihod v Studenice – kava, zajtrk (Stara šola Studenice)

10.00 **Pozdravni nagovori**
prof. dr. Sonja Ifko, predstojnica ITD UL in vodja poletne šole 2026
prof. Miha Dešman, dekan Fakultete za arhitekturo UL
dr. Simona Kostanjšek Brglez, vodja projekta revitalizacije samostana Studenice
Milan Ninić, direktor občinske uprave Občine Poljčane
Peter Kumer, direktor podjetja Enertec (lastnik samostana)

10.15 **Vodeni ogled Studenic**

10.30 **Vodeni ogled samostana Studenice**
Vrnitev v Staro šolo Studenice

Izzivi oživljanja samostana Studenice

12.00 Simona Kostanjšek Brglez
Spreminjanje rabe samostanskega kompleksa skozi čas

Peter Kumer, direktor podjetja Enertec
Izzivi oživljanja samostana Studenice

Simona Kostanjšek Brglez
Novejša prizadevanja za oživljanje območja samostana; povezovanje z lokalno skupnostjo ter raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami

Klavdija Majer, podpredsednica Turističnega društva Samostan Studenice
Kulturna dediščina in aktivnosti lokalne skupnosti

13.00	Odmor za malico
13.50	Iris Einfalt Gradbeni posegi v samostanu Studenice v obdobju 2022–2025
14.00	Simona Kostanjšek Brglez Konservatorsko-restavratorski posegi v samostanu Studenice v obdobju 2022–2025
14.10	Blaž Šeme Restavratorska delavnica študentov Akademije za likovno umetnost in oblikovanje UL v samostanu Studenice
14.20	Andraž Keršič Študentski projekti za oživitev samostana Studenice pri predmetu Prenova in konservatorstvo, Fakulteta za arhitekturo UL, študijsko leto 2022-23
14.30	Jernej Koritnik Med zidovi tišine: predstavitev idejne zasnove prenove samo-stana Studenice
15.00	Razprava o izzivih in novih pristopih k oživljanju območij kulturne dediščine Lokalni deležniki, konservatorji ZVKDS – OE Maribor, raziskovalci
16.00	Povzetek ključnih ugotovitev
16.30	Kosilo v samostanu
18.00	Zaključek - dan 1
19.30	Vrnitev v Ljubljano

Dan 2**Četrtek, 17. september 2026**

8.30	Registracija, kava
9.00	Predstavitev programa

-
- 9.15 Uvodno predavanje:
Will Megarry, ICOMOS-ova delovna skupina Climate Action and Cultural Heritage, ICOMOS Irska
Building Resilience: Preparing the Cultural Heritage Sector for Climate Action (v angleščini)
- 10.15 Tatjana Adamič, ICOMOS Slovenija, ZVKDS
Podnebna pismenost – ICOMOS-ov izobraževalni program za dediščinske strokovnjake
- 10.30 Jelka Pirkovič, ICOMOS-ova delovna skupina Rights Based Approach, ICOMOS Slovenija
Izkušnje ICOMOS o pristopih k varstvu dediščine, utemeljenih na pravicah
- 10.45 **Razprava**
- 11.00 Odmor za kavo
- Kako s pomočjo modela KD 4.0 snovati dolgoročno odporne in dinamične projekte oživljanja dediščine?**
- 11.30 Sonja Ifko
Predstavitev modela Kulturna dediščina 4.0: koncept in proces
- 12.00 Nina Ponikvar, Katja Zajc Kejžar
O pripravi razvojnega profila občine
- 12.15 Andraž Keršič, Andrej Magdič
Interdisciplinarno sodelovanje kot osnova raziskovalnega dela
- 12.30 Neža Čebren Lipovec, Jasna Fakin Bajec
Vključujoči pristop – vloge, odgovornosti in oblikovanje konsenzual-nih odločitev
- Tematska delavnica 1:
Pomeni in vrednosti dediščine ter presoja obstoječega trajnostnega kapitala obravnavane NKD

12.45	Sonja Ifko, Miloš Kosec Opredelitev bistvenih vrednosti dediščine in njihovih atributov v modelu KD 4.0 Simona Kostanjšek Brglez Primer samostana Studenice: povzetek opredelitve pomenov in vrednosti območja Delo v skupinah – primer samostana Studenice Opredelitev bistvenih vrednosti in njihovih atributov/varovanih sestavin obravnavane NKD
14.00	Odmor za kosilo
15.00	Delo v skupinah – primer samostana Studenice Opredelitev obstoječega instrumentalnega kapitala obravnavane NKD
16.30	Predstavitev rezultatov dela v skupinah in razprava
17.30	Zaključek - dan 2

Dan 3   petek, 18. september 2026

8.30	Registracija, kava Tematska delavnica 2: Presoja vplivov projektnega predloga na trajnostni kapital obravnavane NKD
9.00	Jernej Koritnik Primer samostana Studenice: povzetek projektnega predloga za oživitev s prilagodljivo ponovno uporabo
9.20	Delo v skupinah – primer samostana Studenice Presoja vplivov projektnega predloga na bistveni kapital obravnavane NKD
10.30	Predstavitev rezultatov dela v skupinah in razprava

11.00	Odmor za kavo
11.30	Delo v skupinah – primer samostana Studenice Presoja vplivov projektnega predloga na instrumentalni trajnostni kapital obravnavane NKD
12.30	Predstavitev rezultatov dela v skupinah in razprava
13.00	Tematska delavnica 3: Model KD 4.0 v praksi načrtovanja – tematsko vodena razprava Iztočnice za razpravo: Organiziranje za vključujoče odločanje o dediščini Izzivi uveljavljanja modela KD 4.0 v praksi Sistemska povezljivost modela KD 4.0 za učinkovitejšo trajnostno preobrazbo
14.30	Povzetki razprave
15.00	Kosilo, Pivnica Lajbah
17.00	Zaključek in slovo

Več informacij in prijava

Jezik

Poletna šola bo potekala v slovenskem jeziku.

Certifikat

Ob zaključku bodo vsi udeleženci dobili potrdilo o sodelovanju.

Kreditne točke

Z udeležbo na poletni šoli udeleženci poleg potrdila o sodelovanju pridobijo naslednje število kreditnih točk:

študentje (dodiplomski in magistrski študij):	2 ECTS
študentje doktorskega študijskega programa	
Arhitektura UL:	5 ECTS
člani ZAPS:	tba

Prijava

Sodelovanje na poletni šoli je brezplačno, obvezna pa je prijava na [povezavi](#).

Rok za prijavo

do 12. septembra 2026 oziroma do zasedbe prostih mest

Lepo vabljeni!

INŠTITUT UL
ZA TRAJNOSTNO
DEDIŠČINO

ICOMOS Slovenija

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FA

Fakulteta
za arhitekturo

UNIVERZA
V LJUBLJANI

EF

Ekonomska
fakulteta

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FDV

Fakulteta
za družbene vede

UNIVERZA
V LJUBLJANI

ALUO

Akademija za likovno
umetnost in oblikovanje

UNIVERZA
V LJUBLJANI

FF

Filozofska
fakulteta

Univerza v Mariboru

Fakulteta za turizem

Urbanistični inštitut
Republike Slovenije
Urban Planning Institute
of the Republic of Slovenia

ZRC SAZU

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije

Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Dodatne informacije
in prijava

